

Dr. Josef Mařan.

NOVÉ DRUHY A FORMY CARABIDŮ Z OSTROVA KRÉTY. DE NOVIS CARABIDARUM SPECIEBUS FORMISQUE EX INSULA CRETA.

V rámci soustavného výzkumu evropské a mediterranní zvířeny, prováděném po řadu let zoologickým oddělením Národního Musea v Praze, podnikli jsme s drem Otakarem Štěpánkem v květnu a v červnu letošního roku sběratelskou a studijní cestu na ostrov Krétu.

Jako v minulých letech i tato expedice umožněna nám byla finanční podporou známého mecenáše a podporovatele kulturních snah našeho národa pana velkopřemyslníka Cyrilla Bartoně Dobenína, jakož i finanční pomocí řady dalších příznivců našeho oddělení a podporou ze Zoufalova fondu při České Akademii Věd a Umění.

Prostřednictvím řeckého vyslanectví v Praze a československého vyslanectví v Athénách dostalo se nám doporučení na guvernéra Kréty, jakož i na ostatní úřady a vědecké ústavy řecké, které nám všude s největší ochotou vycházely vstříc.

V Athenách navštívili jsme zoologické museum řecké university, kde navázány byly přátelské styky s vědeckými pracovníky řeckými.

Na Kretě první basi našich exkursí bylo město Herakleion (Kandia). Na řadě exkursí prozkoumali jsme systematicky krajinu v širokém okruhu kolem Herakleionu a Knossu. Zvláště zajímavá a na vzácné druhy bohatá byla lokalita v okolí městečka Gazi a u vývěru řeky Admiros. Z Herakleionu podnikli jsme též několikadenní exkursi do centra pohoří Psiloritis (Ida), kde sbírán nejvzácnější materiál. Jako další base pro naše exkurse zvolena byla Kania na severozápadním pobřeží ostrova, kde sbíráno bylo hlavně v údolí říčky Kladidos. Po návratu do Athén podniknuta byla ještě řada exkursí v Attice, z nichž hlavně exkurse na Parnis a do Oion daly hojně vzácných úlovků.

Vědecký materiál nasbíraný na této cestě, čítající přes 10.000 exemplářů hmyzu, na 1.000 kusů měkkýšů, 100 kusů obratlovců a několik lahví drobného zoologického materiálu (červů, korýšů, pavouků atd.) uložen jest v zoologických sbírkách Národního Musea v Praze, označen na věčnou paměť vzácného příznivce našeho oddělení jako Collectio Bartoň—Dobenín.

Materiál hmyzu obsahuje i řadu nových nepopsaných druhů a forem, z nichž v této práci, jako první příspěvek k poznání fauny Kréty na základě našeho materiálu, podávám popisy pěti nových Carabidů.

1. *Asaphidion flavipes* ssp. *Fabichi* m. nov.

Differt a typo statura minore, pronoto magis nitido, superne fortius punctato, subruguloso, lateribus minus rotundato, magis anguloso, basin versus magis angustato, elytris brevioribus, post medium magis dilatatis, lateribus magis rotundatis, superne multo sparsius atque fortius punctatis, maculis ante apicalibus aeneis fere totaliter impunctatis, valde nitidis, punctis foveolis elytrorum maioribus, penique crassiusculo, apice brevior.

Patria: Creta: In vicinitate oppidi Candiae diversis locis in ripis torrentium specimina nonnulla invenimus.

Dom. A. Fabich entomologo Pragensi, de expeditionibus stientificis sectionis zoologicae Musei Nationalis Pragae bene merito in honorem denominatus.

Obs. Specimina *Asaphidioni flavipedi* L. ex Adana in Asia Minore ab

illis ex Europa centrali haud differunt; insulam Cyprum autem forma *Asaphidioni flavipedi* subspeciei *Fabichi* m. valde similis (var. *cyprum* m. nov.) incolit, discrepat tamen elytris densius punctatis superficieque minus nitida, quibus insignibus haec forma typo magis approximata, differt ab eo elytris brevioribus, lateribus magis rotundatis, fortius punctatis, pronoto subruguloso ut in ssp. *Fabichi* m. formato, antennis pedibusque paulo brevioribus.

2. *Harpalus honestus* ssp. *creticus* m. nov.

Subspecies haec nova, egregia, differt a forma typica pronoto lateribus minus rotundato, basin versus magis attenuato, minus sinuato, angulis anticis magis rotundatis, posticis obtusius angulatis, elytris minus profunde striatis, episternis metasternalibus distincte brevioribus, apicem versus minus attenuatis (alis rudimentalibus, rudimentis parvis, apice rotundatis, longitudine summa $\frac{1}{5}$ longitudinis elytrorum haud superantibus) peni crassiusculo, apice brevioris, coloreque in ♂ semper nigrocyaneo, in ♀ nigro.

A *Harpalo rufitarso* Duftsch. subspecies haec nova iam interstitio quinto et septimo nullomodo punctato, pronoto basin versus magis angustato, apice suturali elytrorum in ♀ semper manifeste dentato, penique forma bene distinctus.

Habitat: Montes Psiloritis (Creta centralis). In zona subalpina prope vicum Nida VI. 1934. specimina circiter 25 invenimus.

Typi in Coll. Bartoň-Dobenin. Museum Pragense.

3. *Licinus Bartoňi* m. nov. sp.

Niger, latus, subdepressus, nitidus. Capite sat parvo, in ♀ latiore, obsolete et leviter punctato.

Pronoto lato, subquadrato, lateribus rotundato, anterieus minus quam versus basin rotundatim-attenuato, angulis posticis late rotundatis, angulis anticis sat prominentibus, in basi medio valde emarginato, disco modice convexo, lateribus ante basin late elevatis, utrinque impressione basali sat profundo, ad basin fortiter et dense, in disco obsolete et minutissime punctato.

Elytris glabris, thorace latioribus, lateribus subrotundatis, ante apicem subsinuatis, satis forte striatopunctatis, interstitio 2, 4, 6 et 8 seria una punctorum (illis in striis aequalibus) ornato, interstitio 1, 3, 5 et 7 punctis minoribus sparsioribusque instructo, interstitio 3, 5 et 7 modice convexiusculo.

Episternis posticis latitudine valde longioribus. Processu prosternali apice marginato. Pro- et meso-sterno lateribus obsolete et minute, metasterno fortius et densius punctato.

Abdonime segmentis ventralibus modice, sat regulariter punctato. Peni parte apicali modice elongato, regulariter attenuato, apice ipso fere acuto. Long. 14—15 mm.

Habitat: Creta: Ad oppidum Gazi specimina duo (♂ et ♀) 1. VII. 1934 inveni.

Species haec nova *Licino aegyptiaco* Dej. proxime affinis, differt ab eo solum modo:

Longitudine et latitudine maiore, statura minus convexiuscula, pronoto basin versus magis attenuato, lateribus ante basin magis elevatis, impressionibus antebasalibus fortius instructis, discoque minus convexo; elytris latioribus, lateribus magis rotundatis cum interstitio 3, 5 et 7 leve convexiusculis et (una cum primo) multo parum punctatis, peni brevioris, robustioris, apice minus acuto.

Forma corporis magis adeo *Licino punctatulo* F. similis sed ab eo corpore supra nitido, elytrorum interstitio 2, 4, 6 et 8 punctis illis in striis aequalibus

(in *punctatulo* F. multo maioribus) instructo, pronoto lateribus ante basin magis elevato utrinque profundius impresso et fortius punctato, peni parte apicali magis elongato, apice ipso acuto (in *punctatulo* F. rotundato) certe distinctus.

Species haec nova in honorem domini clarissimi Cyrill Bartoň Dobenin de sectione zoologica Musei Nationalis Pragae fauctoris quam optime merito nominata est.

4. *Tapinopterus (filigranus* Mill. ssp.?) *Štěpáneki* m. nov.

Mediocris angustus, sat elongatus, forma parallela, subdepressus, rufescens, nitidus, antennis, palpis pedibusque rufis.

Antennis satis gracilibus, pronoti basin superantibus, articulo tertio praecedente $1\frac{3}{4}$ longiore, in dimidio basali attenuato atque levissime compresso, articulis ultimis sat gracilibus, subcompressis.

Capite lato, modice elongato, tamen una cum mandibulis longitudinem pronoti distincte superante, superne subpolito nitidoque, sulcis frontalibus sat brevibus, modice profundis, lateribus frontis fere parallelis, minus crasse marginatis, antice breviter subarcuatis.

Oculis parvis, parum prominulis, temporibus sat brevibus, mediocriter prominulis.

Pronoto capite distincte latiore, subcordato, longitudine parum latiore, lateribus anterieus et prope medium leniter subrotundato, basin versus subsinuatim angustato, angulis posticis rectis, prominentibus, margine antico medio sat profunde subarcuatim-exciso, basi media sat profunde emarginata, utrinque extrorsus levissime obliquata; disco subdepresso, leniter transversim rugulato, linea media tenue impressa, marginem anticum et posticum haud attingente, strigis antebasalibus sat longis, subprofundis, fere rectis, inter se impressione transversali haud determinata copulatis, postice in fundo in determinate subpunctulatis, margine laterali tenui, postice modice incrassato, seta marginali utrinque unica, longe ante medium posita.

Elytris summa pronoti latitudine parum latioribus, elongatis, summa latitudine duplo longioribus, lateribus fere parallelis ad humeros paulum sed distincte angustatis, dorso subdepressis, nitidis, striis sat profunde impressis in fundo distincte etsi subtiliter punctulatis, stria 8 solum basi et ante apicem foveolis setigeris sat numerosis (?) distincte evolutis praedita, margine laterali tenui, sed bene determinato, interstitis fere planis, interstitio 3 punctis tribus vel duobus notato, humeris subprominulis, angulum fere rectum efficientibus, carinula basali modice indicata, striola scutellari deficiente, foveola setigera basali manifestissime evoluta.

Pro-, meso- et meta-sterni episternis glabris, abdominis segmentis in parte basali perparcius et obsoletius (attamen distincte) punctulatis, segmento ultimo in ♂ simplici, ad marginem posticum utrinque solo puncto setigero praedito, episternis metasternalibus summa latitudine longitudini fere aequalibus, processu prosternali apice late truncato, indistincte marginato, medio modice longitudinaliter sulcato.

Pedibus sat gracilibus, femoribus parum incrassatis, tarsis posticis articulo basali extus manifeste sulcato.

Peni brevi, robusto, apicem versus modice angustato, lateribus ante apicem haud evidenter sinuatis, apice ipso brevissimo, subrotundato. — Long. 15 mm.

Tapinopterus hic novus mihi in natura ignotae speciei *filigranus* Mill. affinis esse videtur et rassam huius ex insula Kephallonia descriptae speciei efficere posse concedo. Discrepat tamen descriptione sensu elytris latioribus,

magis parallelis, striis elytrorum in fundo evidenter punctatis, pronoto latiore brevioraque, sulcis frontalibus minus impressis.

Habitat: Creta: Psiloritis. Specimen unicum ♂ in magna caverna prope vicum Nida sub lapide inveni.

Amico carissimo Dr. Otakar Štěpánek, zoologo excellenti Pragensi in honorem denominatus.

Typus in coll. Bartoň-Dobenín Musei Pragensis conservatur.

5. *Tapinopterus creticus* n. *Idae* m. nov.

Tapinopterus creticus Friv. e vicinitate oppidi Caneae (Creta occ.) descriptus, pronoto longitudine paulo latiore, elytris subparallelis, leviter striatis, striis interdum obsolete punctulatis, stria secunda punctis duobus impressis insignatus est.

In montibus Ida (Psiloritis) prope vicum Nida specimen unicum ♂, quod formam huius speciei adhuc indscriptam efficere videtur, inveni. Quam formam uti nationem novam n. *Idae* m. denomino.

Differt a typo pronoto multo latiore, summa longitudine manifeste brevior, lateribus basin versus valde rotundatim-angustato, elytris lateribus magis rotundatis, fortiter striatis, striis distincte punctulatis, stria secunda punctis tribus impressis, tarsis posticis articulo primo extus haud sulcato.

